

Асоциация на индустриалния капитал в България днес в медиите

БТВ

✓ Интервю с Васил Велев:

Полъх на оптимизъм сред родните предприемачи

http://www.btv.bg/news/ikonomika-biznes/story/804475245-Polah_na_optimizam_sred_rodnite_predpriemachi.html

Новините – 26 август 2011 г.

***

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник Пари

✓ Износителите вече усещат свиването на западните пазари

<http://pari.bg/static/pdfreader/reader.html>

✓ Васил Велев: Все още няма спад в поръчките

<http://pari.bg/static/pdf/pages/09.pdf>

Вестник Класа

✓ Спад в намеренията за ползване на кредити

http://www.klassa.bg/news/Read/article/179083_%D0%A1%D0%BF%D0%B0%D0%B4+%D0%B2+%D0%BD%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B0+%D0%B7%D0%B0+%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%B7%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5+%D0%BD%D0%B0+%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B8

Все по-малко българи възнамеряват да ползват кредити или да взимат стоки на лизинг в близко бъдеще. Данните са от последното национално представително проучване на ББСС „Галъп интернешънъл“, проведено по поръчка на вестник „Класа“.

Несигурността на трудовия пазар като следствие от икономическата криза доведе до сериозно намаление в ползването на потребителски кредити и изплащане на лизинг – и заради по-затегнатите условия на банките за одобрение на кандидатите, и заради опасенията на самите потребители дали ще са в състояние да изплащат вноските си. Като допълнение към притесненията на българите, а и на финансовите институции идват новините за ръст на дела на лошите вземания, които бяха разпространени от медиите буквално преди дни.

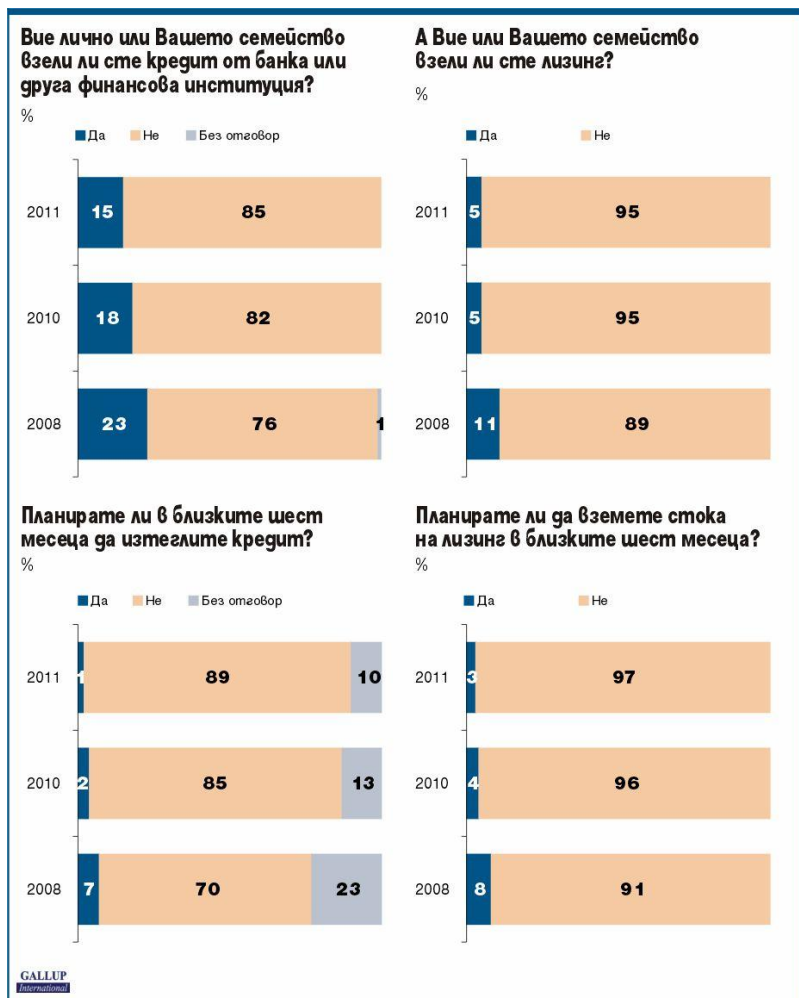
Данните от проучването показват стабилно движение надолу и на дела на хората, които понастоящем изплащат кредити и стоки на лизинг, и на дела на хората, които планират да кандидатстват за заем в близко бъдеще.

През 2008 година, малко преди началото на икономическата криза в България, всеки четвърти пълнолетен българин заявяваше, че или лично, или семейството му има заем от финансова институция. Този процент е в постоянен спад в последните 3 години и днес достига най-ниската си стойност – 15%. Откриваме повече клиенти на кредитните институции сред по-платежоспособните – хората със средни и над средните доходи, висшистите, модерните българи (които говорят чужди езици, пътуват и използват интернет редовно).

Отчитаме спад и при ползването на услугата стока на изплащане. Преди началото на икономическата криза ползването на лизинг ставаше все по-популярна практика поради удобството си и невисоките лихви. Кризата обаче не подмина и този аспект от потребителското поведение – делът на българите, които са закупили нещо на лизинг, е двойно по-нисък от измереното през 2008 г. – 5%.

Въпреки сигналите за започнало стабилизиране на икономическата обстановка в страната намеренията на българите за ползване на кредити са на най-ниско ниво от последните години насам. На практика почти незначителни проценти от населението планират в следващите шест месеца да кандидатстват за финансиране – или чрез потребителски или друг вид кредит, или чрез лизинг. Ако през 2008 г. 7% са имали намерения да изтеглят заем, днес този дял спада на 1%. Трима на сто пък заявяват, че възнамеряват да закупят стока на лизинг в следващата половин година.

Малко по-високи намерения за взимане на кредит откриваме сред жителите на столицата, висшистите, работещите на пълна заетост и българите с доходи над средните за страната. И все пак делът на възнамеряващите да вземат заем дори сред тези групи от населението не надвишава 4% при средно за страната 1%.

Изследването е проведено през първите десет дни на август, национално представително е и обхваща 1011 избиратели чрез пряко интервю по домовете. Един процент от извадката отговаря на 58 хиляди души, максималното стандартно статистическо отклонение при 50-процентните дялове е $\pm 3\%$. Методиката е сравнима с всички ежемесечни редовни сондажи на „Галъп интернешънъл“ в България от 1992 година.

✓ Решават как да се определя минималната работна заплата

<http://www.klassa.bg/news/Read/article/179076-%D0%A0%D0%B5%D1%88%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D1%82+%D0%BA%D0%B0%D0%BA+%D0%B4%D0%B0+%D1%81%D0%B5+%D0%BE%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D1%8F+%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D0%BC%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%BD%D0%B0+%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%B0>

Надявам се до 15 септември след преговори със синдикатите и работодателите да се стигне до изчистването на общ механизъм за определянето на минималната работна заплата, който да заложим още при следващата година. Това съобщи социалният министър Тотю Младенов вчера в предаването „Неделя 150“ по БНР. Той припомни, че в резултат на увеличаването на минималната работна заплата, която от 1 септември е 270 лева, са се сключили браншови колективни трудови договори в минната и химическата промишленост, в металургията и в редица други браншови отрасли. В резултат на това в тези сфери се е покачило не само минималното, но и останалите възнаграждения.

Министър Младенов съобщи още, че предстои определянето на минималните осигурителни прагове за следващата година. „След 13 септември по график в социалното министерство ще се договарят окончателно минималните прагове по професии за браншове и за отрасли за 2012 година, за да могат те да бъдат заложени в бюджета за следващата година както на държавното обществено осигуряване, така и в държавния бюджет“, добави Младенов.

„Очевидно е, че след като 3 г. доходите са замразени, че след като имаме над 10% инфлация, която набра скорост, няма как да няма аргументи с всякакъв характер, които да ни въоръжат с искания за корекция на доходите“, обясни от своя страна лидерът на КНСБ Пламен Димитров. Той припомни, че от март КТ „Подкрепа“ и КНСБ имат общи искания за минимум 10% увеличение на доходите, 290 лева минимална работна заплата, договаряне на необлагаем минимум, равен на минималната работна заплата или около нея.

„На 9 септември сме поканили д-р Константин Тренчев, както и браншовите камари, за да уточним имаме ли възможност за сходни позиции по отношение на исканията ни“, каза Димитров и допълни, че „само износът не може да ни извади от рецесията“.

От своя страна вицепрезидентът на КТ „Подкрепа“ Димитър Манолов коментира, че финансовият министър Симеон Дянков вероятно би посочил като изход ограничаване на разходите. Според синдикалиста този подход има място едно време, но оттам нататък увеличеното търсене може да бъде изход.

Социалният министър Тотю Младенов заяви пред синдикалистите, че един от най-добрите начини за излизане от

кризата е, когато правителство, синдикати и бизнес имат общи виждания. Младенов съобщи, че още през следващия месец ще се събере Националният съвет за тристранно сътрудничество.

[Вестник Дневник](#)

✓ **Българският бизнес - обзет от оптимизъм**

http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2011/08/28/1146174_bulgarskiat_biznes_-_obzet_ot_optimizum/

Опасенията за навлизане в нова глобална рецесия и свиването на поръчките от чужбина засега не тревожат мениджърите на българските индустриални компании. Напротив - оптимизмът сред тях за следващите месеци продължава да се подобрява, показват данните за бизнес климата на НСИ. Според статистиката сериозно са се подобрили очакванията на производствените компании, много от които работят за износ, както и в сектора за продажби на дребно, което идва от, макар и малкия, ръст в потреблението.

Пред "Дневник" някои от представителите на бизнеса заподозряха единствено политически оптимизъм в данните на статистиката, но повечето действително потвърдиха, че има подобряване на средата и очакванията им.

Общият бизнес климат през август се повишава с 1.1 процентни пункта спрямо юли. В промишления сектор през август той вече е само на 2.1 пункта под дългосрочната си средна стойност. Ако тази тенденция се запази и през следващите месеци, оптимизмът в отрасъла ще стигне до нивата отпреди кризата през есента на 2008 г. Анкетирания мениджъри посочват, че производствената активност се увеличава въпреки спада на поръчките от чуждестранни клиенти, което се обяснява с компенсиране от вътрешното търсене и нови пазари на Изток.

Услугите остават най-несигурният сектор и след няколко месеца на ръст мениджърите отново оценяват ситуацията като по-лоша. Най-тежко продължава да е в строителството, където предприемачите се тревожат както за сегашното си финансово състояние, така и за липсата на поръчки през следващите 6 месеца.

✓ **Бизнес климатът в България се подобрява въпреки опасенията за глобална рецесия**

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/08/28/1146172_biznes_klimatut_v_bulgariia_se_podobriava_vupreki/

Опасенията за навлизане в нова глобална рецесия и свиването на поръчките от чужбина засега не тревожат мениджърите на българските компании. Напротив - оптимизмът сред тях за следващите месеци се подобрява, показват данните за бизнес климата, публикувани от националната статистика (НСИ) и проверка на "Дневник".

Сериозно се е подобрил той за индустриалните компании, много от които работят за износ, както и в сектора в продажбите на дребно, което идва от макар и малкия ръст в потреблението. Някои от представителите на бизнеса заподозряха политически оптимизъм в данните на НСИ, но повече действително потвърдиха, че има подобряване на средата и очакванията им.

Общият бизнес климат през август се повишава с 1.1 процентни пункта спрямо юли. Оптимизмът доминира в промишления сектор, като през август оптимизмът в него расте с 2 процентни пункта и е само само на 2.1 пункта под дългосрочната средна стойност за оценките от бранша.

Ако тази тенденция се запази и през следващите месеци, оптимизмът в отрасъла ще стигне до нивата от началото на кризата през есента на 2008 г. Анкетирания мениджъри посочват, че производствената активност се увеличава въпреки спада на поръчките от чуждестранни клиенти, което се обяснява с компенсирането с вътрешно търсене. Български индустриалци твърдят, че активността в Европа се забавя, но не се наеха да прогнозират доколко това е устойчива тенденция.

Административният директор на "София Мед" Георги Расолков вчера заяви, че през август производството традиционно спада заради отпуските. Освен това спадът на поръчките от ЕС може да се дължи и на оптимизация в запасите на чуждестранните клиенти.

"Септември винаги е бил много показателен месец как ще свърши годината, но засега не могат да се дадат точни оценки каква е посоката на развитие и с какви темпове ще върви възстановяването. Като цяло обаче тази година е много по-добра от миналата", заяви той.

Износът забави темповете си на растеж още в началото на лятото, но причина за това е, че сравненията се правят спрямо по-висока база за миналата година, когато продажбите зад граница вече се възстановяваха. Намалението на сегашните поръчки обаче отразява и забавянето в икономиките на големите европейски държави, за където се изнася голяма част от продукцията на българския индустриален сектор.

Положителни сигнали

Икономистът от Центъра за либерални стратегии Георги Ганев заяви, че сигурните сигнали в августовското изследване на бизнес климата са по-скоро положителни. По думите му в индустрията има трайна тенденция към възстановяване и спадът на поръчките от чужбина вече се компенсира с нарастване на вътрешното търсене за промишлени стоки.

"Ако промишлените компании са повишили конкурентоспособността си, забавянето на европейската икономика може да ги засегне по-слабо, отколкото компаниите в други държави", коментира той. Комбинацията от добри резултати в промишлеността и търговията на дребно той определи като сигнал, че може да се съживява и потребителското търсене, но преди това да се потвърди, трябва да мине активният туристически сезон и продажбите на дребно да останат високи.

"При излизане от криза първоначалният ръст винаги е по-висок от обикновеното заради навакването, при което се правят много отлагани покупки. За да сме сигурни, че виждаме това, обаче ще трябва да изчакаме още няколко месеца", каза той.

"Най-лошото е отминало и предстои възстановяване, което, макар на приливи и отливи, ще е устойчиво. В КРИБ обаче не очакваме резки спадове като в началото на кризата", коментира и Евгений Иванов, изпълнителен директор на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България, и допълни: "Българските компании не са толкова

големи и гъвкавостта им позволи да се ориентират към нови ниши и пазари.

Така спадащите поръчки от Европейския съюз се компенсират от нови пазари в Азия и Близкия изток. Гарантирани перспективи има и пред технологичните компании.

Аз съм оптимист и за текстилния сектор, но не в областта на ишлемето, а в областта на високата мода, където има създадени български марки, които имат голям марж и потенциал да се разрастват. Този сектор продължава да има конкурентно предимство, включително и производството на автомобилна тапицерия, където търсенето е огромно, и този бранш се развива с много ускорени темпове."

За Иванов знаков за потребителското доверие ще е октомври, тъй като и през септември продажбите на дребно ще растат заради сезонни фактори, какъвто е и началото на учебната година. Твърд песимист се оказа Васил Александров, изпълнителен директор на "Агрополихим". Той дори разкритикува НСИ, че изследванията им отразяват очакванията не на реалния бизнес, а на политиците. "Не мога да кажа, че има оптимизъм, в дълбочина нещата не стоят добре.

На пазара в момента е хаос - не е ясна все още посоката, в която ще поемат Европа и САЩ. Предприятия в България, които изнасят, понасят сериозни загуби заради флукуациите на курса долар - евро. Отделно предстои увеличение на природния газ от октомври, което допълнително ще влоши обстановката", каза Александров.

При търговията на дребно бизнес климатът се подобрява с 10.8 пункта в сравнение с юли и за първи път след края на 2008 г. те надхвърлят дългосрочната си средна стойност (с 0.3 пункта). Подобрени са както оценките за настоящото бизнес състояние, така и очакванията за следващите шест месеца. Повишен оптимизъм има и по отношение на очакванията за продажбите и поръчките към доставчиците през следващите три месеца.

По-рано този месец се затвърди тенденцията да растат продажбите на компютри и мобилни телефони. При останалите браншове оценките на бизнеса са, че потребителите купуват активно само когато цените спаднат достатъчно и сделките станат изгодни. Услугите пък се налагат като сектор, където конюнктурата и оценките за нея се сменят динамично. През август отново има понижение с 3.2 пункта. От НСИ сочат, че причина за това е прогнозата за застой. Кризата встроителството продължава

а по мнение на строителните предприемачи средата, в която оперират, се влошава. Общата оценка спада с 5.7 пункта през август главно заради увеличението на песимизъм в очакванията им за следващите шест месеца. Основните фактори, затрудняващи дейността в отрасъла, продължават да са несигурната икономическа среда и финансовите проблеми, като през август отрицателното им влияние се засилва.

Според Евгений Иванов дори и строителните компании обаче имат добри перспективи, стига да се адаптират към новите ниши на т.нар. ниско строителство. То включва пътища, магистрали и пречиствателни станции, които в идните години ще се строят активно и за това има голям ресурс, предоставен от ЕС.

✓ МВФ: Светът е в нова опасна фаза на икономиката

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/08/28/1146092_mvfvsvetutevnovapasnafazanaikonomikata/

Управляващият директор на Международния валутен фонд Кристин Лагард заяви, че европейските банки се нуждаят от "спешна рекапитализация", за да може да се спре разпространяването на дълговата и финансова криза.

Тези изказвания Лагард отправи по време на годишната конференция на Федералния резерв на САЩ в град Канзас. Тя още призова световните лидери да търсят спешни действия, за да предотвратят нова световна рецесия, съобщи "Ройтерс".

"Развитието на събитията през това лято показва, че се намираме в нова опасна фаза на икономиката", заяви Лагард по време на пресконференция на централните банкери и водещи икономисти. "Залозите са ясни – рискуваме да загубим и нестабилното икономическо възстановяване. Затова трябва да действаме незабавно", допълни тя.

"Най-ефективното решение е да се осигури значително временно финансиране – такова се търси първо от частни инвеститори, но ако се наложи, може да се прибегне и до държавно подпомагане", заяви Лагард.

Тя допълни, че европейските политици трябва да предприемат незабавни мерки покрай намаляването на икономическия растеж в развитите страни на континента и уязвимостта на европейската финансова система от намаленото доверие.

За ситуацията в САЩ председателят на МВФ обяви, че страната трябва да спре падането на цените на жилищата.

Според нея и за двата проблема в Европа и САЩ е необходима дългосрочна фискална политика, която да насърчи икономическия растеж.

Две години след края на финансовата криза икономическият растеж в САЩ и Европа се развива слабо заради голямата задължнялост на държавите от региона.

Европейските банки намират финансиране на все по-висока, цена като в същото време предпочитат по-краткосрочни облигации заради дълговите проблеми в еврозоната, които може да наложат реструктуриране на държавните задължения. В същото време резките промени на финансовите пазари през последните месеци само подсилват несигурността. Допълнително усложнение за банките е липсата на решителни действия и солидарност на политиците от двете страни на Атлантическия океан.

Лагард заяви, че рисковете от изпадане в нова рецесия трябва да са по-приоритетни от рисковете за повишаване на инфлацията, когато става въпрос за монетарна политика. Индиректно това означава, че централните банки трябва да се въздържат от повишаване на основната лихва и дори да имат готовност да я понижат.

На тази идея се противопостави председателят на Европейската централна банка Жан-Клод Трише. Според него борбата с финансовата криза не трябва да намали възможността на правителствата да гарантират стабилност на цените на потребителските стоки и услуги. Той допълни, цитиран от "Дау Джоунс", че политиката на ЕЦБ е "на всяка цена да гарантира стабилността на цените в средносрочен план".

Междувременно в събота вечер президентът на САЩ Барак Обама и германският канцлер Ангела Меркел се споразумяха в телефонен разговор за съгласувани действия за стимулиране на световния икономически растеж, събщи Белият дом в изявление, цитирано от АФП и "Ройтерс".

"Двамата лидери се съгласиха, че са нужни съгласувани действия, включително чрез Г-20, за справяне със сегашните икономически предизвикателства и стимулиране на създаването на нови работни места и растежа в световната икономика", се казва в изявлението.

Не са посочени обаче подробности за конкретните действия, които Обама и Меркел препоръчват за стимулиране на световния икономически растеж. Очаква се Обама да обяви мерки за заетостта и бюджетния дефицит в САЩ през септември.

Така лидерите реагираха на опасенията, изразени в края на седмицата, за забавения растеж и за пазара на труда в САЩ. Ден преди изказването на Лагард, в петък нейният главен заместник в МВФ Джон Липски обяви, че фондът не очаква светът да изпадне в нова рецесия, но рисковете това да се случи се увеличават.

"Мога да каже, че в случая определено не става дума за рецесия", заяви Липски, цитиран от "Ройтерс". "Но няма съмнения, че рисковете се увеличават и на това се дължат слабите икономически резултати през последните месеци." Подобно на Лагард Липски също призова САЩ и Европа да приемат средносрочни фискални планове, които да върнат доверието на инвеститорите и да им помогнат да намалят своите нива за задлъжнялост.

[Вестник Капитал](#)

✓ (Без)работно време

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/2011/08/26/1145367_bezrobotno_vreme/

"Само ден след като публикувахме на интернет страницата си обява за шофьор, получихме над 2000 CV-та. Досега това не се е случвало", разказва мениджър "Човешки ресурси" в средно голяма компания. След като преглежда документацията, тя с изненада установява, че повечето кандидати отговарят на изискванията, а не са от типа "пускащи биографии напосоки".

Всъщност тази история не е изолиран случай. Тя по-скоро е показателна за това, което се случва на пазара на труда: безработицата продължава да се увеличава на годишна база, като основната част от хората без работа са с ниска квалификация. В същото време заетостта спада, а броят на трайно неработещите расте.

Според икономистите няма изненада - пазарът на труда следва развитието на икономиката със закъснение от шест месеца до година. Така започналото съживяване все още не е достатъчно убедително, за да накара бизнесът да инвестира и да създава нови работни места.

Има и още един фактор – структурната безработица. По-голямата част от безработните днес преди кризата бяха заети в сектори като строителство и недвижими имоти, а пренасочването им към други отрасли от икономиката сега става бавно. Първо, защото новите работни места са малко и, второ - защото тези, които се създават сега, изискват нов тип квалификация и умения.

Картината в числа

"Редица предприятия дълги години задържаха част от работната си ръка, сега вече са принудени да я освободят. Особено тежко е в малкия и средния бизнес, където масово се освобождава персонал", твърди Божидар Данев, изпълнителен председател на Българската стопанска камара (БСК). Според него сега негативно влияе също свитото вътрешно потребление и затрудненията на някои фирми да обслужват банковите си кредити. Така той обяснява факта, че по данни на НСИ през второто тримесечие на годината безработните са с над 27 хиляди повече спрямо същия период на 2010 г. В резултат според националната статистика безработицата е 11.2% от икономически активното население. Числата на Евростат за юни т.г. (които са сезонно изгладени) също показват ръст на оставащите без работа на месечна база до 11.4%.

Расте и броят на обезкуражените лица (с 13.8 хил.), както и на продължително безработните – с малко над 40% на годишна база. Според Надя Василева, управляващ директор на консултантската компания "Менпауър", безработицата се формира предимно от хора, чиито качества не се търсят на пазара. "Проблемът на работодателите е, че не могат да намерят необходимите им кадри, защото и те самите като компании са се променили. Те искат служителите им да правят повече неща за по-малко пари, а такива хора трудно се намират. Търсещите работа също не са свикнали с тази промяна", обобщава Василева.

Професия безработен

До известна степен картината на пазара на труда се изкривява от сивата икономика. Работодатели и експерти твърдят, че все още част от малките компании спестяват от разходи за труд, като формално пускат служителите си в дългосрочен неплатен отпуск, други пък ги карат да се регистрират в бюрата по труда и след това ги викат, когато има поръчки, но без договор.

"Наблюдавам и друг феномен: Когато хората се регистрират в бюрата по труда и имат право на обезщетение, те престават да търсят работа - харесва им да получават пари, без да работят", допълва картината Надя Василева.

Най-обективният показател за състоянието на пазара всъщност е нивото на заетостта. Спрямо първото тримесечие на годината тя леко се увеличава и това е очаквано – през май и юни започва наемането на сезонни работници в селското стопанство и туризма. Спрямо същия период на миналата година обаче броят на заетите намалява с 4.5%.

"Като цяло наемането на нови хора е слабо. И компаниите, и техните мениджъри се стремят първо да се стабилизират финансово, да осигурят поръчки и тогава ще започнат да назначават", казва заместник социалният министър Деяна Костадинова. Според нея върху показателя заетост влияе не само кризата, но и застаряването на населението, както и иначе положителен фактор като повишаването на производителността на труда.

Прогнозите

След сезонното намаление на безработицата през лятото тя очаквано ще се увеличи в последните месеци на годината. Едва ли обаче ще се стигнат драматични нива. "Дори когато безработицата през годината е най-висока (обикновено през последното тримесечие), не очаквам нивата ѝ да достигнат 12%", прогнозира Зорница Славова от Института за пазарна икономика. Според нея първите признаци, че хората постепенно започват се пренастройват към новите изисквания, са, че започват да се увеличават самонаетите, а част от заетите в туризма и недвижимите имоти се пренасочват към услугите.

Според повечето икономисти и работодатели обаче възстановяването на пазара на труда ще е бавно и ще продължи и през 2012 г. Още повече че, за да има по-добри новини, е необходимо икономиката да расте по-убедително – т.е. с над 3%.

"Очаквам съживяване следващата пролет - плавното излизане от кризата заедно с икономическия растеж неминуемо ще се отрази на пазара на труда. Ако тенденцията на икономически растеж се запази и с мерките, които предприемаме, има реален шанс през следващата година безработицата да слезе под 10%", твърди Деяна Костадинова. За да бъдат тези мерки по-ефективни, с пари от оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" министерството разработва модел за прогнозиране на потребностите от работна сила. Догодина ще е готова Националната система за прогнозиране на потребностите от квалифицирана работна сила, създадена по британски модел.

Това е движение в правилната посока, но очевидно не е достатъчно. Работодателите са убедени, че трябва повече усилия в посока повишаване на качеството на работната сила, не само чрез курсове за ограмотяване и повишаване на квалификацията на дългосрочно безработните, а и чрез повече инвестиции в системата на образованието още от началното училище. Освен това държавата може да помисли и в посока гъвкаво трудово законодателство, което да помогне за по-бързото реструктуриране на пазара на труда. Според либералните икономисти увеличението на минималните осигурителни прагове, минималната работна заплата и масовото налагане на колективните трудови договори всъщност не помагат, а по-скоро затрудняват входа и изхода на пазара на труда. Останалото е въпрос на по-добра бизнес среда.